

กรณีศึกษา: การตั้งครรภ์ระหว่างเรียนในระดับอุดมศึกษา Case Study: Pregnancy in Collage

เพลงไพโร รัตนวงศ์¹

Plengprai Rattanawong¹

Corresponding Author E-mail: plengprairat@gmail.com

Received: 2022-01-25; Revised: 2022-05-04; Accepted: 2022-06-04

บทคัดย่อ

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยกรณีศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์และการเก็บครรภ์ไว้ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีผู้ให้ข้อมูลในการวิจัย คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2563 ที่ตั้งครรภ์ระหว่างศึกษาและตัดสินใจเก็บครรภ์ไว้ จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ประวัติส่วนตัว และแบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์และการเก็บครรภ์ไว้ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบไปด้วย 3 ด้าน ดังนี้ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลบ คือ การทะเลาะเรื่อง การตั้งครรภ์ การคุมกำเนิดไม่ถูกวิธี ความกลัวครอบครัวผิดหวัง ความกังวลต่ออนาคตของตนเอง และปัจจัยด้านบวก คือ ความไว้วางใจบุคคลรอบข้างว่าจะดูแลตนเองได้ 2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลบ คือ การเติบโตขึ้นภายในครอบครัวที่เข้มงวด การอาศัยห่างไกลจากครอบครัว และปัจจัยด้านบวก คือ คนรักยอมรับและเข้าใจ ครอบครัวยอมรับ ครอบครัวของคนรักสนับสนุน มหาวิทยาลัยเปิดกว้างให้ศึกษาต่อ และ 3) เจือปนเชิงพฤติกรรม ประกอบด้วย ปัจจัยด้านลบ คือ ปกปิดการตั้งครรภ์เป็นความลับไม่บอกทางบ้าน และปัจจัยด้านบวก คือ เก็บครรภ์ไว้ไม่ทำแท้ง

คำสำคัญ: การตั้งครรภ์ในวัยเรียน, ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์, กรณีศึกษา

¹ อาจารย์, คณะศึกษาศาสตร์, สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย, มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

¹ Lecturer, Early Childhood Education, Faculty of Education, Bangkokthonburi University

Abstract

This research paper is a case study on factors contributing in student become pregnant during college years of tertiary education. The data providers are two students currently in tertiary education who had gone through pregnancy and kept the baby to term. Research tools used for data collection are biographical method, in-depth interview, and content analysis. The research found three dimensions contributing to pregnancy during college: 1) the personal dimension which refer to negative factors are negligence on birth control, incorrect use of contraception, fear of disappointing family, fear of personal future, and positive factors are their trust in love ones to give needed support; 2) the social environment dimension which refer to negative factors are such as restrictive upbringing and physical distance from their family, and positive factors are their lover acceptance and understanding, their lover's family support, and the campus allowing them to continue their education; 3) the behavioral dimension which refer to negative factors are the act of hiding their pregnancy from their family, and positive factors is them keeping the child.

Keywords: Pregnancy in College, Factors in Pregnancy, Case Study

บทนำ

การให้กำเนิดบุคคลหนึ่งขึ้นมาบนโลกใบนี้ ถือเป็นพรอันยิ่งใหญ่ที่ให้โอกาสมนุษย์คนหนึ่งได้หล่อหลอมให้มนุษย์อีกคนได้ใช้ชีวิตเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ สร้างโอกาสในการเติบโต เปลี่ยนแปลง เข้าใจ และช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ผู้อื่น สืบทอดเผ่าพันธุ์และทำให้โลกใบนี้ให้เจริญก้าวหน้า เติบโตเป็นโลกที่อุดมไปด้วยความรัก ความเห็นอกเห็นใจ พร้อมต้อนรับสมาชิกใหม่เข้าสู่สังคมต่อไป แต่หากการให้กำเนิดมนุษย์ผู้หนึ่งขึ้นโดยบุคคลที่ยังไม่มีความพร้อมเพียงพอ ไม่ได้เตรียมตัวเตรียมใจต้อนรับสมาชิกใหม่ที่ตนเองจะต้องดูแลหล่อหลอมให้เจริญเติบโตต่อไป จึงทำให้เป็นปัญหาเรื้อรังสืบเนื่องตั้งแต่ตัวผู้ให้กำเนิดและเด็กที่เพิ่งจะลืมตาดูโลก

ปัญหาหลักของการให้กำเนิดบุคคลโดยไม่พร้อม คือ การตั้งครรภ์ในวัยเรียน ปัจจุบันปัญหาตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมในกลุ่มเยาวชนหญิงทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นในสังคมไทย จากสถานการณ์ด้านอนามัยการเจริญพันธุ์ พบว่า วัยรุ่นไทยมีเพศสัมพันธ์เร็วขึ้นและอายุน้อยลงจนเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ตามมา โดยในปี พ.ศ. 2561 พบว่า วัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี คลอดบุตรทั้งสิ้น 72,566 คน และยังพบการตั้งครรภ์ซ้ำมากถึง 6,543 คน และในปี พ.ศ. 2560 พบผู้ป่วยวัยรุ่นทำแท้งมากถึงร้อยละ 48.6 นอกจากนี้พบว่าผู้ป่วยทำแท้งไม่ได้ใช้การคุมกำเนิดด้วยวิธีใด ๆ ถึงร้อยละ 39.3 รวมทั้งยังพบว่าวัยรุ่นมีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่สำคัญ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ที่ไม่ป้องกันมากขึ้น รวมทั้งจากรายงานของสำนักกระบวนวิชากรมควบคุมโรค พบว่า อัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่นและเยาวชนอายุ 15 - 24 ปีมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น จาก 80.8 ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ. 2553 เป็น 189.5 ต่อแสนประชากร ในปี พ.ศ. 2561 (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. 2563)

ด้วยบรรทัดฐานของสังคม หรือจารีตประเพณีที่สืบทอดกันมาอย่างยาวนานที่ว่า เป็นผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัวอย่าซิงสุกก่อนห้าม และอื่น ๆ อีกมากมายที่ทำให้เรื่องความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างหญิงชายดูจะเป็นเสมือนเรื่องต้องห้ามในสังคมที่มีสายตาของผู้ใหญ่คอยสอดส่องอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้สังคมไทยยังมีบรรทัดฐานอื่น ๆ เช่น เด็กนักเรียนต้องมุ่งเรียนหนังสือ อย่ารักในวัยเรียน อย่าออกนอกกลุ่มนอกรทาง คำสอนเหล่านี้เปรียบเสมือนดาบสองคมที่บีบให้เยาวชนและผู้ที่อยู่ในสถานะนักเรียน นักศึกษา ทำเรื่องที่เราเรียกกันว่า "ผิดบรรทัดฐานของสังคม" เมื่อเกิดเหตุการณ์ผิดพลาด หรือความไม่รู้ นักเรียน นักศึกษาเหล่านั้นก็ไม่สามารถหาที่พึ่งพิง หรือผู้ให้คำปรึกษาเพื่อให้สถานการณ์คลี่คลายไปในแนวทางที่ดีที่สุดได้ จึงก่อให้เกิดปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยเรียน การตั้งครรภ์ไม่พร้อม และปัญหาอื่น ๆ ต่อเนื่องเป็นลูกโซ่เส้นยาวที่กระทบทั้งชีวิตของคนเป็นแม่ และลูกที่ถือกำเนิดขึ้นมาท่ามกลางสภาพปัญหาที่ยังคงค้างค้ำอยู่ นอกจากนี้ความไม่พร้อมในการเลี้ยงดูบุตรของแม่วัยรุ่นยังทำให้เด็กจำนวนหนึ่งถูกทอดทิ้ง ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของเด็กในอนาคต (สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. 2560)

UNICEF เป็นองค์กรหนึ่งที่ได้ทำการสำรวจสถานการณ์การตั้งครรภ์โดยไม่พร้อมของเยาวชนไทย พบว่า ตั้งแต่ปี 2004 อัตราการตั้งครรภ์ในวัยเรียนเพิ่มขึ้น จาก 47 คน ใน 1,000 เป็น 54 คน ใน 1,000 คนของผู้ให้กำเนิดทั้งหมดในปี 2012 นอกจากนี้ปัญหาสำคัญอีกประการที่เกิดจากการตั้งครรภ์ในวัยเรียน คือ ความไม่เข้าใจของผู้ปกครองและสังคม และปัญหา ด้านเศรษฐกิจ เยาวชนหลายคนจะต้องหยุดเรียนกลางคันเนื่องจากตั้งครรภ์ ไม่ได้รับการดูแลหรือให้ความช่วยเหลือ เช่น เด็ก คนหนึ่งกล่าวว่าเธอกำลังจะจบการศึกษาในอีก 1 เดือนข้างหน้า แต่เมื่อคุณครูใหญ่ทราบว่าคุณตั้งครรภ์ คุณครูใหญ่ก็ขอให้เธอ พักการเรียนทันที แล้วไปเริ่มต้นใหม่ในปีการศึกษาถัดไป ทำให้เธอเสียโอกาสหลายอย่างในชีวิต หรือเด็กอีกคนหนึ่งกล่าวว่า ครอบครัวของเธอรับไม่ได้ที่เธอตั้งครรภ์ในวัยเรียน UNICEF (2015)

ทั้งนี้สอดคล้องกับ Galabo, & Gempes (2017) ซึ่งได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในวัยเรียนของเด็กระดับ ชั้นมัธยมศึกษา ด้วยการศึกษารณีศึกษาหลายกรณี พบว่า เด็กที่ตั้งครรภ์ในวัยเรียนมีภาวะเครียด ซึ่งแสดงออกทั้งทาง ร่างกายและจิตใจ นอกจากนี้ยังได้รับความอับอายจากสังคม การตั้งครรภ์เป็นข้อห้ามทางสังคมที่ไม่ควรเกิดขึ้น ดังนั้นพวกเขา จึงแสดงออกด้วยการต่อต้านสังคม ตอบสนองต่อสังคมด้วยการแสร้งทำเป็นไม่รู้ร้อนรู้หนาว จนถึงขั้นหลีกเลี่ยงสังคมจนท้ายที่สุด ต้องหันไปพึ่งพาสถาบันที่ช่วยดูแลการตั้งครรภ์ในวัยเรียน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ประสบการณ์ที่นักเรียนเหล่านั้นได้ เรียนรู้จากการตั้งครรภ์ คือ ความเสียใจและเสียดายในสิ่งที่ทำลงไป พวกเขาบอกว่า การตั้งครรภ์ทำให้ชีวิตของพวกเขาสะดุด และผู้หญิงทุกคนควรเรียนรู้เกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ การตั้งครรภ์ ความรัก และการยอมรับความเป็นจริง

นอกจากนี้การย้ายที่อยู่ของวัยรุ่นเพื่อมาศึกษาตามสถานศึกษาที่ไกลจากครอบครัว ส่งผลให้เกิดความเสียหายทาง เพศสัมพันธ์มากขึ้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมหรือสถานการณ์เป็นลัทธิกระตุ้นให้วัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ เช่น การเที่ยวสถานบันเทิง การรู้จักเพื่อนต่างเพศ การอยู่ตามลำพังกับเพศตรงข้ามในสถานที่มืดซิด การพักอาศัยแบบคู่ต่างเพศอยู่ก่อนแต่ง เป็นต้น ทำให้ เกิดปัญหาการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ และการตั้งครรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ปัจจุบันสถานการณ์ เริ่มรุนแรงและเพิ่มมากขึ้นในสังคมไทย กลุ่มเสี่ยงการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์มีอายุน้อยลงเรื่อย ๆ โดยเฉพาะวัยรุ่นที่มีระดับ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และระดับอุดมศึกษา ซึ่งประเทศไทยมีหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 70 คนต่อ 1,000 คน ถือเป็นตัวเลขที่สูงที่สุดในทวีปเอเชีย (คณะกรรมการการสาธารณสุขสุขุฒิสภา. 2554) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิตติกานต์ บัรรอด, และคณะ (2563) ซึ่งได้ทำวิจัยเรื่องการรับรู้สุขภาพทางเพศเพื่อป้องกันการ ตั้งครรภ์ของนักศึกษาในจังหวัดชลบุรี พบว่า คู่รักนักศึกษาส่วนใหญ่มาจากต่างจังหวัดและไม่ได้พักอาศัยอยู่กับผู้ปกครอง ทำให้เกิดความอึดอัดและอยากรู้เรื่องยากในเรื่องเพศ

ผู้วิจัยในฐานะนักการศึกษาปฐมวัย และเป็นอาจารย์ในระดับอุดมศึกษา ซึ่งพบเห็นนักศึกษาตั้งครรภ์ในวัยเรียนใน ทุกชั้นปี จึงมีความสนใจศึกษาประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการตั้งครรภ์ในวัยเรียนของนักศึกษาและการเก็บครรภ์ไว้ เพื่อทราบ สภาพปัญหา และหาแนวทางในการช่วยเหลือนักศึกษาต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

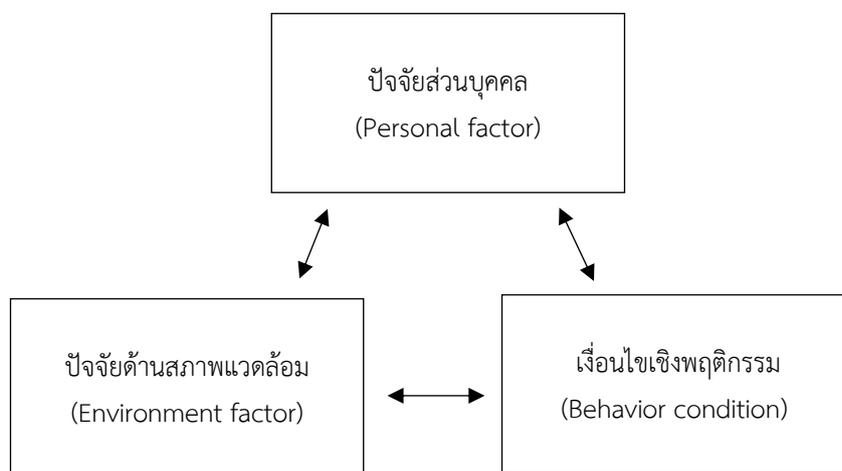
1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์และการเก็บครรภ์ไว้ของนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การทบทวนวรรณกรรม

ปัจจัยที่ก่อให้เกิดการตัดสินใจ หรือดำเนินชีวิตของบุคคลหนึ่งประกอบไปด้วยหลายปัจจัย บางปัจจัยอาจเป็นปัจจัยที่ ควบคุมได้ แต่หลายครั้งชีวิตก็ดำเนินไปทางไหน ๆ หนึ่งดำเนินชีวิตไปในทิศทางที่ไม่คาดคิดมาก่อน โดยพฤติกรรมของบุคคลที่ เกิดขึ้นนั้น ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 3 ด้าน คือ ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factor) เงื่อนไขเชิงพฤติกรรม (Behavior condition) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment factor) (Bandura. 1989) พื้นฐานแนวคิดที่เกี่ยวกับการรับรู้ ความสามารถของตนเองนั้น Bandura เชื่อว่าในการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์จะต้องวิเคราะห์เงื่อนไขและสิ่งเข้าที่จะมา เสริมแรงให้เงื่อนไขนั้นคงอยู่ พฤติกรรมการเรียนรู้ของมนุษย์จึงเกิดจากกระบวนการเรียนรู้ขององค์ประกอบหลายอย่าง โดยมี พันธุกรรม สภาพแวดล้อม สังคม ประสบการณ์ความสามารถเฉพาะตัวของบุคคลผสมผสานกัน ซึ่งยากแก่การตัดสินใจ พฤติกรรมนั้น ๆ เกิดจากสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะซึ่งถ้าหากบุคคล มีการรับรู้ความสามารถตนเอง (perceived self-efficacy) และคาดหวังในผลลัพธ์ของการปฏิบัติ (outcome expectations) เขาจะแสดงซึ่งพฤติกรรมนั้นให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด (Tansakul. 2007)

โดย Bandura มีความเชื่อว่า พฤติกรรมของคนเรานั้นไม่ได้เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงไปเนื่องจากปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมเพียงอย่างเดียว หากแต่เปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยภายในตัวบุคคล เงื่อนไขเชิงพฤติกรรมและปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม โดยปัจจัยทั้ง 3 มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันไม่อาจแยกออกจากกันได้ และปัจจัยทั้ง 3 ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน หากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่น ๆ การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมแสดงให้เห็นถึงความคิด ความรู้สึก และการกระทำ ความคาดหวัง ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมาย และความตั้งใจ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวกำหนดลักษณะและทิศทางของพฤติกรรม สิ่งที่บุคคลคิด เชื่อ และรู้สึก จะกำหนดว่าบุคคลจะแสดงพฤติกรรมเช่นใด ในขณะที่เดียวกันการกระทำของบุคคลก็จะเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดลักษณะการคิด และการตอบสนองทางอารมณ์ ลักษณะของร่างกาย ระบบการรับรู้และระบบประสาทมีผลต่อพฤติกรรม และศักยภาพของบุคคล เช่นเดียวกับการรับรู้โครงสร้างของสมองก็ปรับเปลี่ยนได้โดยสิ่งแวดล้อมและประสบการณ์ทางพฤติกรรมเช่นกัน (Greenough, Black, & Wallace. 1987)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษากรณีศึกษา (Case Study) ดำเนินการวิจัยด้วยการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครุภัณฑ์และการตัดสินใจเก็บครุภัณฑ์ไว้ของนักศึกษาที่กำลังศึกษาในระดับอุดมศึกษา ดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียดในการวิจัยแก่ผู้ให้ข้อมูล พร้อมทั้งให้ความยินยอมในการให้ข้อมูล
2. ผู้วิจัยชี้แจงการทำประวัติส่วนตัว (Biography) ให้แก่ผู้ให้ข้อมูล โดยผู้ให้ข้อมูลเขียนประวัติส่วนตัวของตนเองโดยละเอียด โดยแบ่งช่วงการเขียนออกเป็นช่วงละ 7 ปี ตั้งแต่แรกเกิดจนถึงปัจจุบัน
3. ผู้วิจัยสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ด้วยคำถามกึ่งมีโครงสร้าง (Semi-structured interview) โดยผู้ให้ข้อมูลสามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ โดยใช้เวลาในการสัมภาษณ์คนละ 1 – 1 ชั่วโมง 30 นาที เพื่อให้ได้ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยมีคำถามหลักดังนี้
  - 3.1 เมื่อนักศึกษาทราบว่าตนเองตั้งครุภัณฑ์ นักศึกษาทำอย่างไร
  - 3.2 นักศึกษาได้รับความช่วยเหลืออย่างไรบ้างเมื่อทราบว่าตนเองตั้งครุภัณฑ์
  - 3.3 การตั้งครุภัณฑ์ในวัยเรียนส่งผลต่อนักศึกษาอย่างไร
  - 3.4 นักศึกษาเรียนรู้อะไรจากประสบการณ์การตั้งครุภัณฑ์ในวัยเรียน
  - 3.5 เหตุใดนักศึกษาจึงตัดสินใจเก็บครุภัณฑ์ไว้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่ตั้งครรภ์ขณะศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา และตัดสินใจเก็บครรภ์ไว้ จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกรณีศึกษา (Case Study) เก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) และการทำประวัติส่วนตัว (Biography)

วิธีรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากผู้ให้ข้อมูล โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) โดยวิธีการของ Johnson, & LaMontagne (1993) ประกอบด้วย 6 ขั้นตอน ได้แก่

1. การเตรียมข้อมูลเบื้องต้นสำหรับการวิเคราะห์และเตรียมอุปกรณ์ต่าง ๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (Data preparation)
2. การทำความคุ้นเคยกับข้อมูล (Familiar with the data)
3. การระบุกรอบแนวคิดและตัวแปรที่ต้องการศึกษา (Identified unit of analysis)
4. การจัดหมวดหมู่ประเภทของข้อมูล (Tentative categories)
5. การตรวจสอบความถูกต้องของการจัดหมวดหมู่ประเภทของข้อมูล (Refined categories)
6. ตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ (Category integrity)

ผลการวิจัย

ประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการตั้งครรภ์ในวัยเรียนและการเก็บครรภ์ไว้

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และการที่นักศึกษาได้เขียนประวัติส่วนตัว (Biography) ของตนเอง สามารถสรุปประเด็นสำคัญโดยแบ่งตามช่วงวัยและเรื่องราวสำคัญในชีวิตของนักศึกษาทั้ง 2 คน ได้ดังต่อไปนี้

ช่วงที่ 1 (0-7 ปี): แรกเริ่ม

เรื่องราวสำคัญ: สภาพครอบครัวในวัยเด็ก

ตารางที่ 1 สภาพครอบครัวในวัยเด็ก

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
เธอเกิดและเติบโตขึ้นที่จังหวัดหนึ่งในภาคใต้ของประเทศไทย อาศัยอยู่ในบ้านกึ่งไม้กึ่งปูน 2 ชั้น บริเวณโดยรอบเป็นสวนผลไม้ มีทั้งทุเรียน เงาะ มังคุด ลองกอง เธออาศัยอยู่ในบ้านกับคุณพ่อ คุณแม่ พี่ชาย 2 คนและพี่สาว 1 คน	เธอเกิดและเติบโตที่อำเภอหนึ่งในจังหวัดทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ในบ้านไม้สองชั้นที่มีคุณแม่ คุณตา คุณยาย พี่ชาย และลูกพี่ลูกน้องอาศัยอยู่ร่วมกัน พ่อแม่ของเธอแยกทางกันตั้งแต่อ่อนเธอจะเกิด เธอไม่เคยเห็นหน้าพ่อของเธอ

จากข้อมูลข้างต้น จะเห็นได้ว่านักศึกษาทั้ง 2 คน เกิดและเติบโตในครอบครัวที่มีสมาชิกอยู่ด้วยกันหลายคน และมีภูมิลำเนาอยู่ที่ต่างจังหวัด ครอบครัวหนึ่งมีพร้อมหน้าทั้งพ่อและแม่ แต่อีกครอบครัวหนึ่งเป็นครอบครัวขยาย ที่ถึงแม้จะไม่มีพ่ออยู่ แต่ก็มีคุณตา คุณยายและลูกพี่ลูกน้องอยู่ร่วมกันในบ้าน

ช่วงที่ 2 (7-14 ปี): วัยเด็ก
เรื่องราวสำคัญ: สภาพการเลี้ยงดู

ตารางที่ 2 สภาพการเลี้ยงดู

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
<p>นอกจากต้นไม้จะเป็นบ้านหลังสมมติของเธอแล้ว ยังเป็นที่ซ่อนอย่างดีเวลาคุณแม่ดู เธอมักจะหนีไปซ่อนบนต้นไม้ข้างบ้านแล้วไต่ขึ้นไปนั่งบนหลังคาบ้าน เพราะจะไม่มีใครหาเธอเจอแน่นอน คุณพ่อและคุณแม่ของเธอเข้มงวดเนื่องจากเธอเป็นลูกสาวคนเล็ก และเป็นเด็ก “ซน” เธอจึงโดนคุณแม่ตีเป็นประจำ</p>	<p>คุณตา คุณยายของเธอประกอบอาชีพเกษตรกร คุณยายเป็นคนเจ้าระเบียบมาก และเคร่งครัดในเรื่องระเบียบวินัย คุณแม่ของเธอเป็นคุณครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใกล้บ้าน เมื่อเธออายุได้ 10 ขวบ แม่ของเธอก็แต่งงานใหม่ และย้ายไปอยู่บ้านหลังใหม่เพื่อสร้างครอบครัว</p>

จากการวิเคราะห์พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คนได้รับการเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่เข้มงวด ผู้ปกครองของทั้ง 2 ครอบครัวรักและเอาใจใส่เด็กทั้ง 2 คน แต่ก็มี ความเข้มงวดในการดูแล เด็กทั้งสองคนได้รับการอบรมสั่งสอนในเรื่องระเบียบวินัยเป็นอย่างมาก

เรื่องราวสำคัญ: โรคประจำตัว

ตารางที่ 3 โรคประจำตัว

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
<p>เธอเป็นเด็กร่าเริง ชอบวิ่งเล่นกับเพื่อน ๆ นอกบ้าน แต่เธอก็ป่วยบ่อย ตอนอายุประมาณ 5-6 ขวบ เธอเข้า ๆ ออก ๆ โรงพยาบาลเป็นประจำเพราะโรคประจำตัว ซึ่งก็คือโรคหอบหืด จนสนิทกับพยาบาลหลายคน บุคลากรในโรงพยาบาลต่างก็รู้จักหน้าของเธอคนนี้ ถึงแม้เธอจะเจ็บป่วยด้วยโรคประจำตัวบ้าง แต่เธอก็เป็นเด็กที่เรียกตัวเองว่ามีความสุข เพราะเธอได้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากับครอบครัวของตัวเอง</p>	<p>เธอเป็นเด็กเจี๊ยบ ๆ ไม่ซน ไม่ชอบเล่นนอกบ้าน เธอมีโรคประจำตัวคือโรคธาลัสซีเมีย เมื่อเธออายุ 8 ขวบ เธอป่วยหนักจนต้องเข้าโรงพยาบาล เธอยังคงจำความรู้สึกตอนที่พยาบาลสอดสายยางให้เลือดเข้าไปในตัวเธอ เพราะเกร็ดเลือดของเธอต่ำจนเป็นอันตราย แต่ก็ผ่านพ้นวิกฤตเหล่านั้นมาได้</p>

จากข้อมูลข้างต้นพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คน มีโรคประจำตัวตั้งแต่เด็ก ทำให้ต้องเข้าออกโรงพยาบาลอยู่เสมอ คนหนึ่งเป็นโรคหอบหืด อีกคนหนึ่งเป็นโรคธาลัสซีเมีย

ช่วงที่ 3 (14-21 ปี): วัยรุ่น
เรื่องราวสำคัญ : การเปลี่ยนสังคม

ตารางที่ 4 การเปลี่ยนสังคม

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
เธอย้ายไปอยู่กับพี่สาวที่จังหวัดหนึ่งในภาคใต้ เมื่อเธอมีอายุได้ 16 ปี ในบ้านห้องแถวกลางเมือง และเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่จังหวัดนั้น เธอเริ่มมีกลุ่มเพื่อนที่ใหญ่ขึ้น เริ่มรู้จักเพื่อนต่างเพศ และเริ่มมีความสนิทสนมเป็นพิเศษกับเพื่อนชายคนหนึ่ง ซึ่งเป็นเพื่อนร่วมเรียนด้วยกันในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย	ในช่วงอายุ 14 – 15 ปี เธอยังคงอาศัยอยู่กับคุณตา คุณยาย ครอบครัวของเธออยากให้เธอมีอนาคตด้านการศึกษาที่ดีขึ้น จึงส่งเธอไปเรียนต่อในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนประจำอำเภอ ซึ่งมีขนาดใหญ่กว่าโรงเรียนเดิม แต่ก็ต้องเดินทางไกลขึ้น จึงทำให้เธอรู้จักคนเพิ่มมากขึ้น มีเพื่อนใหม่ และไกลหูไกลตา

จากข้อมูล พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คนมีการเปลี่ยนแปลง โยกย้ายที่อยู่อาศัย หรือย้ายโรงเรียน ทำให้นักศึกษาเจอสังคมใหม่ ๆ เจอเพื่อนใหม่ และเจอคนเยอะขึ้น เป็นที่มาให้นักศึกษาคณะหนึ่งพบเจอคนรักของเธอ และนักศึกษาคณะหนึ่งเจอเพื่อนใหม่และสังคมที่กว้างขึ้น เธอใช้ชีวิตอยู่กับเพื่อนมากกว่าครอบครัว

เรื่องราวสำคัญ : พบรัก

ตารางที่ 5 พบรัก

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
เมื่อจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเธอก็เริ่มคบหาดูใจกับเพื่อนคนหนึ่ง เธอสนิทสนมตั้งแต่ตอนนั้น เธอคบกับเขาเรื่อยมาจนเข้าศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัยที่กรุงเทพมหานคร ถึงแม้จะต้องอยู่ห่างกันแต่ก็ไม่ทำให้ความรักของทั้งสองลดน้อยลง เธอยังคงติดต่อกับเขาอย่างสม่ำเสมอ และกลับไปหาเขาที่จังหวัดหนึ่งในภาคใต้ทุกครั้งที่สามารถทำได้ กระทั่งพี่สาวที่อยู่จังหวัดเดียวกันก็ไม่ทราบเรื่อง	เธอเริ่มคบหาดูใจกับผู้ชายคนหนึ่งขณะที่เธอเริ่มขึ้นชั้นปีที่ 2 ในระดับอุดมศึกษาเขาคณะนั้นมีอายุมากกว่าเธอ 6 ปี เขามีหน้าที่การงานมั่นคง มีความรับผิดชอบ เขาเป็นเพื่อนกับคนรู้จักของเธอ เธอและเขารักกัน เมื่อความรักสูงองคนทั้งคู่จึงมีความสัมพันธ์ลึกซึ้ง

จากข้อมูลพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คน พบรักกับคนรักของเธอในช่วงวัยรุ่น โดยคนหนึ่งคบหาดูใจกับคนรักตั้งแต่เรียนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนักศึกษาทั้ง 2 คน มั่นใจในตัวคนรักของตนเองมาก และรู้สึกสบายใจเมื่อได้อยู่ด้วยกัน จึงตัดสินใจมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับคนรักของเธอ

เรื่องราวสำคัญ: การป้องกัน

ตารางที่ 6 การป้องกัน

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
ทั้งคู่มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกันมาโดยตลอด ณ ตอนนั้น เธอไม่เคยมีความคิดว่าตนเองจะตั้งครรรค์ ถึงแม้จะมี ความสัมพันธ์กันแบบไม่ได้ป้องกัน แต่คำว่า “ตั้งครรรค์” ก็ไม่เคยอยู่ในความคิด	เธอเชื่อว่ายาคุมกำเนิดจะทำให้เธออ้วนขึ้น เธอจึงใช้วิธีการคุมกำเนิดที่เรียกว่าการ “หลั่งนอก” แทนการ คุมกำเนิดด้วยวิธีการที่ถูกต้อง

จากข้อมูลพบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คน มีความเชื่อเกี่ยวกับการป้องกัน หรือการคุมกำเนิดอย่างไม่ถูกต้อง นักศึกษาคนแรกคิดว่า ตนเองจะไม่ตั้งครรรค์แน่ ๆ จึงคุมกำเนิดบ้าง ไม่คุมกำเนิดบ้าง โดยการคุมกำเนิด เธอทำด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การรับประทานยาคุมฉุกเฉินหลังการมีเพศสัมพันธ์ การรับประทานยาคุมกำเนิดชนิดเม็ด แต่ก็รับประทานไม่สม่ำเสมอ ส่วนนักศึกษาคนที่ 2 เชื่อว่ายาคุมกำเนิดส่งผลต่อน้ำหนักตัวที่เพิ่มขึ้น ด้วยความเชื่อที่ไม่ถูกต้อง ทำให้เธอและคู่รักเลือกที่จะไม่ใช้ยาคุมกำเนิดหรือถุงยางอนามัย

เรื่องราวสำคัญ: การตั้งครรรค์ที่ไม่คาดฝัน

จากการตั้งครรรค์ในวัยเรียน ทำให้นักศึกษาเกิดความรู้สึกที่หลากหลาย ทั้งความรู้สึกเชิงลบและความรู้สึกเชิงบวก ในสถานการณ์ที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักศึกษาในการเก็บครรรค์ไว้ ดังปัจจัยต่อไปนี้

1) ความรู้สึกกังวลใจ

ตารางที่ 7 ความรู้สึกกังวลใจ

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
ความคิดแรกเมื่อรู้ว่าตนเองกำลังจะเป็นแม่คน เธอรู้สึก ตกใจ และเสียใจเป็นอย่างมาก เธอคิดถึงชีวิตของตนเองในระดับอุดมศึกษาที่กำลังไปได้สวย หากต้องรื้อปเรียนตอนนี้ คงจะไม่ได้เรียนพร้อมกับเพื่อน ๆ ที่สนิทสนมกันได้อยู่แล้ว คิดถึงคุณพ่อคุณแม่ที่บ้านว่าท่านจะเสียใจมากแค่ไหนเมื่อรู้ว่าลูกสาวคนสุดที่รักตั้งครรรค์ และที่สำคัญเธอกลัวว่าครอบครัวของเธอจะบังคับให้เธอหยุดเรียน และกลับบ้าน เพื่อไปเลี้ยงลูกของเธอ ตามความเชื่อของครอบครัวที่ว่า ผู้หญิงเมื่อแต่งงานแล้วก็ต้องอยู่กับเหย้าเฝ้ากับเรือน เลี้ยงดูลูก แวบแรกเธอมีความคิดที่จะทำแท้ง เพื่อให้ชีวิตของเธอเป็นเหมือนเดิม	เมื่อเธอรู้ว่าตนเองตั้งครรรค์ สิ่งแรกที่เธอรู้สึกคือความ เสียใจ คิดถึงแม่ คิดถึงยาย คิดว่าเข่าทั้งสองจะผิตหัวงลัก เพียงใดเมื่อรู้ว่าเธอตั้งครรรค์ในวันที่ยังไม่พร้อม จากนั้นจึง คิดถึงปัญหาที่จะตามมา การเรียนที่กำลังไปได้ดี เธอเดินมา เกินครึ่งทางในเส้นทางการศึกษาเส้นนี้ อีกไม่นานเธอก็จะ คว่าความสำเร็จมาได้ เธอตัดสินใจเปิดหาช่องทาง การแก้ปัญหาด้วยการเอาเด็กออกในอินเทอร์เน็ต

จากข้อมูลพบว่า เมื่อนักศึกษาทราบว่าตนเองตั้งครรรค์ สิ่งแรกที่ก่อให้เกิดความกังวลใจมากที่สุดคือ ความรู้สึกของผู้ปกครอง พ่อ แม่ และครอบครัวของเธอ โดยนักศึกษากังวลว่าพ่อ แม่ หรือผู้ปกครองของตนเองจะเสียใจจากการกระทำของเธอ ลำดับต่อมาคือความเป็นห่วงเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง คือ มีความกังวลว่าจะไม่ได้เรียนต่อ หรือไม่สำเร็จการศึกษาตามที่

ตั้งเป้าหมายไว้ ดังนั้น นักศึกษาทั้ง 2 คนจึงมีความคิดที่จะทำแท้ง เมื่อทราบว่าตนเองตั้งครรภ์ แต่จะเห็นได้ว่า นักศึกษาไม่ได้มีความกังวลใจใด ๆ เกี่ยวกับคนรักของเธอ ว่าเขาจะทอดทิ้งเธอและลูก

2) ความรู้สึกไม่ไว้วางใจ

ตารางที่ 8 ความรู้สึกไม่ไว้วางใจ

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
<p>เธอตัดสินใจบอกคนรักของเธอเป็นคนแรก เขาดีใจมาก และยินดีที่จะเลี้ยงลูกให้เธอ แต่ภระนั้นเธอก็ตัดสินใจปิดบัง ไม่บอกความจริงให้ครอบครัวของเธอทราบ เธอคิดเพียงว่า เตียวรอให้ลูกคลอด รอให้เรียนจบแล้วค่อยบอกท่าน ยังไง ถ้าเธอเรียนจบแล้ว ท่านก็ดูท่า บังคับเธอไม่ได้อีกต่อไปแล้ว เพราะเธอเป็นผู้ใหญ่และสามารถดูแลตนเองได้</p>	<p>เธอโทรไปหาแม่กับยาย เมื่อครอบครัวของเธอได้รับโทรศัพท์ แม่บอกกับเธอทันทีว่าไม่เป็นไร พวกเราจะช่วยกันเลี้ยงหลานคนนี้อย่างดี ขอเรื่องไม่ให้เธอเอาเด็กออก และบอกกับเธอว่าไม่เป็นไร ไม่มีอะไรต้องกังวล ส่วนยายครั้งแรกที่ได้ยิน ยายโกรธและเสียใจมาก ไล่ให้เธอออกจากบ้านไปอยู่ที่อื่น และยื่นคำขาดว่าไม่ให้กลับมาเหยียบที่บ้านของยายอีก</p>

จากข้อมูล พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คนมีความกังวลใจเกี่ยวกับทางบ้านหรือครอบครัวของเธอเป็นอย่างมาก โดยคนหนึ่งเลือกที่จะปกปิดความจริง เนื่องจากเธอเชื่อว่าที่บ้านเธอจะต้องรับไม่ได้ และจะต้องมีปัญหาเกิดขึ้นอย่างแน่นอน แต่อีกคนหนึ่งเลือกที่จะเปิดเผยความจริง และได้รับการตอบรับในทางลบกลับมาในช่วงแรก

3) ความเชื่อมั่น

ตารางที่ 9 ความเชื่อมั่น

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
<p>คนรักของเธอดีใจมากและยินดีที่จะเลี้ยงลูกให้เธอ ขณะที่เธอกลับมาเรียนต่อในมหาวิทยาลัยจนจบ ทางครอบครัวของคนรักของเธอรับรู้เรื่อง และส่งเสียค่าใช้จ่ายในการดูแลครรภ์ให้กับเธอ เธอจึงเบาใจลงบ้างว่าอย่างน้อยเด็กในครรภ์ของเธอก็จะมีคนรับผิดชอบดูแล</p>	<p>คนรักของเธอดีใจที่เธอจะมีลูกให้เขา เนื่องจากเขามีความพร้อม มีหน้าที่การงานมั่นคง และมีอายุที่เหมาะสมในการมีครอบครัว นอกจากนี้ครอบครัวของสามีก็ยอมรับเป็นอย่างดี เธอจึงเข้าพิธีแต่งงานกับคนรักของเธอ</p>

จากข้อมูล พบว่า นักศึกษามีความเชื่อมั่นในตัวคนรักของเธอเป็นอย่างมาก จึงตัดสินใจบอกความจริงให้ทราบ และได้รับการตอบสนองในเชิงบวกเป็นอย่างดี โดยคนรักของเธอยอมรับและดีใจมากที่เขากำลังจะมีลูกกับเธอ อีกทั้งครอบครัวของคนรักก็ให้การดูแลเธอเป็นอย่างดีตลอดการตั้งครรภ์จนคลอดบุตร

4) ความหวังใจ

ตารางที่ 10 ความหวังใจ

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
เมื่อเธอสารภาพเรื่องการตั้งครรภ์ของเธอให้คุณพ่อคุณแม่รับทราบ ณ ตอนนั้น เธอรู้สึกกลัว และกังวลใจเป็นอย่างมากกว่าท่านจะรับไม่ได้ แต่เมื่อคุณพ่อคุณแม่ของเธอรู้เรื่องนอกจากจะไม่ดูตำหนิเธออย่างที่เธอเคยคิดแล้ว ท่านยังไถ่ถามด้วยความเป็นห่วงว่าลูกสาวของท่านเป็นอย่างไร มีใครดูแลหรือไม่ ซึ่งผิดจากความคิดของเธอโดยสิ้นเชิง	เพียงไม่นานนายก็หายโกรธ และเป็นห่วงสวัสดิภาพของเธอและหลานตัวน้อยที่อยู่ในครรภ์

จากข้อมูล พบว่า เมื่อนักศึกษาตัดสินใจบอกความจริงเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ให้แก่ครอบครัวของเธอได้ทราบ ถึงแม้ในตอนแรกครอบครัวของเธอจะมีท่าทีที่แสดงออกในเชิงลบ แต่ในเวลาต่อมากลับครอบครัวของเธอก็เปลี่ยนเป็นแสดงความรักความหวังใจที่มีให้เธอและลูกน้อยของเธอ จึงทำให้นักศึกษาสัมผัสได้ถึงความรักความหวังใจที่ครอบครัวมีให้แก่กัน

5) ความสบายใจ

ตารางที่ 11 ความสบายใจ

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
เมื่อเธอตัดสินใจได้แล้วว่าจะไม่บอกครอบครัวของตนเอง และตัดสินใจว่าจะรื้อปเรียน 1 ภาคการศึกษา เธอกลับไปอยู่ภูมิลำเนาที่บ้านกับคนรักของเธอ โดยอาศัยอยู่กับคุณพ่อและแม่เลี้ยงของเขา ตอนนี้เธอไม่ได้กังวลถึงอนาคตข้างหน้ามากนัก เนื่องจากเธอวางแผนไว้ว่า เมื่อเธอคลอดบุตรเรียบร้อยเธอจะกลับไปเรียนต่อให้จบ โดยลูกของเธอจะอยู่กับพ่อของเขาที่ต่างจังหวัด	เธอไม่รู้รู้สึกถึงความกดดันทางสังคมที่เธอตั้งครรภ์ในวัยเรียน เนื่องจากเธอคิดว่าโลกยุคปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปมาก เพื่อน ๆ และสังคมรอบตัวเธอเปิดกว้างและยอมรับการตั้งครรภ์ของเธอได้

จากข้อมูล พบว่า เมื่อนักศึกษาได้รับการตอบรับที่ดีจากครอบครัวของคนรักของเธอ มีความเชื่อมั่นในตัวของคนรัก และได้รับการสนับสนุนในเรื่องการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เธอจึงมีความหวังใจที่จะดูแลเด็กที่อยู่ในครรภ์เป็นอย่างดี เธอทั้ง 2 คน มีสุขภาพจิตที่ดีขึ้น

สิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์การตั้งครรภ์ในวัยเรียน

นักศึกษาทั้ง 2 คน ผ่านประสบการณ์มากมายจากการตั้งครรภ์ในวัยเรียน โดยนักศึกษาได้สรุปสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้ไว้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 สิ่งที่ได้เรียนรู้จากประสบการณ์การตั้งครุภักดิ์ในวัยเรียน

นักศึกษาคนที่ 1	นักศึกษาคนที่ 2
<p>ขอให้ทุกคนใช้ชีวิตวัยรุ่นอย่างเต็มที่ เพราะสำหรับเธอ เธอไม่สามารถเรียกคืนช่วงเวลาเหล่านั้นกลับมาได้อีกแล้ว เธอรู้สึกเสียใจที่เธอไม่สามารถใช้ชีวิตอย่างเด็กสาวคนหนึ่ง ไม่สามารถที่จะใช้เวลาค้นหาตัวเอง ทำกิจกรรมร่วมกับเพื่อน ๆ เธอทั้งห้าว่า ควรมีครอบครัวเมื่อพร้อมเท่านั้น เพราะการดูแลเด็กคนหนึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายเลย เราไม่สามารถเลี้ยงเขาเมื่ออยากเลี้ยง และปล่อยเขาไว้กับคนอื่นเมื่อเรามีอะไรต้องทำ เธอยังคงกังวลว่าเธอจะต้องเหนื่อยเพิ่มมากขึ้น จากการที่จะต้องเลี้ยงดูลูกของเธอ</p>	<p>ถึงแม้ในวันนี้เธอจะมีความสุข มีลูกน้อยที่น่ารัก สามีที่ดูแลเธอ และครอบครัวที่เข้าใจ แต่เธอยังคงคิดเสมอว่า ในวันนั้น เธอควรมีความสัมพันธ์แบบป้องกัน ทุกคนควรมีลูกเมื่อรู้สึกพร้อม พร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ เพราะเมื่อมีเด็กหนึ่งคนเกิดมาบนโลกใบนี้แล้ว ชีวิตของเธอก็ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป</p>

จากข้อมูล พบว่า นักศึกษาทั้ง 2 คนรู้สึกเสียใจชีวิตในช่วงวัยรุ่นของตนเอง เนื่องจากตนเองมีความรับผิดชอบที่จะต้องดูแลลูกน้อย ไม่สามารถกลับมาใช้ชีวิตอย่างที่ใจตนเองต้องการได้อีกแล้ว แผนอนาคตข้างหน้าได้กำหนดโดยมีอนาคตของเด็กเป็นหลัก ดังนั้นสิ่งที่เธอได้เรียนรู้คือ ทุกคนควรมีครอบครัวเมื่อพร้อม โดยความพร้อมที่ว่านี้หมายถึงไปถึงความพร้อมทั้งทางร่างกาย และความพร้อมทางใจ ที่จะดูแล รับผิดชอบ และเลี้ยงดูเด็กคนหนึ่งให้เติบโตต่อไปได้ในอนาคต

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตั้งครุภักดิ์และการเก็บครุภักดิ์ไว้ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

เมื่อพิจารณาปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของนักศึกษาตามทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Cognitive Theory) ซึ่งประกอบไปด้วยปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factor) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment factor) และเงื่อนไขเชิงพฤติกรรม (Behavior condition) (Bandura. 1989) สามารถวิเคราะห์ผลได้ดังนี้

1) ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factor)

ตารางที่ 13 ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตั้งครุภักดิ์และการเก็บครุภักดิ์ไว้ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ปัจจัยด้านลบ	ปัจจัยด้านบวก
<ol style="list-style-type: none"> 1. การลบลเลยเรื่องการตั้งครุภักดิ์ 2. การคุมกำเนิดไม่ถูกวิธี 3. ความกลัวครอบครัวผิดหวัง 4. ความกังวลต่ออนาคตของตนเอง 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความไว้วางใจบุคคลรอบข้างว่าจะดูแลตนเองได้

2) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment factor)

ตารางที่ 14 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่ส่งผลต่อการตั้งครุภักดิ์และการเก็บครุภักดิ์ไว้ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

ปัจจัยด้านลบ	ปัจจัยด้านบวก
<ol style="list-style-type: none"> 1. การเติบโตขึ้นภายในครอบครัวที่เข้มงวด 2. การอาศัยห่างไกลจากครอบครัว 	<ol style="list-style-type: none"> 1. คนรักยอมรับและเข้าใจ 2. ครอบครัวยอมรับ 3. ครอบครัวของรักสนับสนุน 4. มหาวิทยาลัยเปิดกว้างให้ศึกษาต่อ

3) เงื่อนไขเชิงพฤติกรรม (Behavior condition)

ตารางที่ 15 เงื่อนไขเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการตั้งครุกรรมและการเก็บครุกรรมไว้ของนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา

พฤติกรรมเชิงลบ	พฤติกรรมเชิงบวก
1. ปกปิดการตั้งครุกรรมเป็นความลับ ไม่บอกที่บ้าน	1. เก็บครุกรรมไว้ ไม่ทำแท้ง

จะเห็นได้ว่า จากปัจจัยทั้ง 3 ส่วน ส่งผลซึ่งกันและกัน ทำให้นักศึกษามีการแสดงออกหรือแสดงพฤติกรรมเมื่อเกิดภาวะตั้งครุกรรมในวัยเรียน โดยนักศึกษาตั้งครุกรรมเนื่องจากการป้องกันอย่างไม่ถูกวิธี ส่งผลให้ตั้งครุกรรมในวัยเรียนทั้งที่ยังไม่มีความพร้อม จนเกิดความคิดที่อยากจะทำแท้ง แต่เมื่อได้มีการพูดคุยปรึกษากับคนรัก กับครอบครัวของตนเองแล้ว พร้อมทั้งยังคงได้รับโอกาสทางการศึกษา จึงตัดสินใจเก็บครุกรรมไว้ แสดงให้เห็นว่าครอบครัวหรือสภาพแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อปัจจัยภายในของนักศึกษา ซึ่งก็คือความรู้สึก การตัดสินใจ ทำให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมเก็บครุกรรมไว้ ไม่ตัดสินใจทำแท้ง

อภิปรายผล

จากการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึก และการรวบรวมข้อมูลจาก Biography ของนักศึกษาแล้วนำมาวิเคราะห์ผลโดยพิจารณาปัจจัยส่วนบุคคล (Personal factor) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม (Environment factor) และเงื่อนไขเชิงพฤติกรรม (Behavior condition) (Bandura. 1989) สามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล (Personal Factor)

ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อการตั้งครุกรรมในวัยเรียน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ คือ ปัจจัยเชิงลบ และปัจจัยเชิงบวก ดังแสดงให้เห็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยเชิงลบ

1.1 การละเลยเรื่องการตั้งครุกรรม และการคุมกำเนิดไม่ถูกวิธี

จากข้อมูลพบว่า นักศึกษา มีความเชื่อว่าตนเองจะไม่วันตั้งครุกรรม โดยทั้งคู่ไม่เคยคิดถึงอนาคตและไม่มี การวางแผนรับมือการตั้งครุกรรมที่อาจเกิดขึ้นได้ในหญิงวัยเจริญพันธุ์ทุกคน แต่นักศึกษากลับมีความเชื่อว่าตนเองจะไม่ตั้งครุกรรม นอกจากนี้นักศึกษายังเลือกวิธีการคุมกำเนิดที่ไม่ถูกวิธี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่อง ปัญหาเยาวชนหญิงที่ตั้งครุกรรมก่อนวัยอันควรกับมิติมนุษยชน (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. 2559) พบว่า การสอนเพศศึกษาในโรงเรียนโดย อาจารย์ และกิจกรรมต่าง ๆ โดยเจ้าหน้าที่จากกระทรวงสาธารณสุข หรือกระทรวงศึกษาธิการ มักจัดในห้องประชุมขนาดใหญ่ ที่มีนักเรียนจำนวนมาก ทำให้อาจารย์หรือวิทยากรให้ความรู้ไม่ทั่วถึง และมีกลุ่มนักเรียนที่สนใจเป็นจำนวนน้อยอยู่แถวหน้าเท่านั้น ขณะที่แถวหลังไม่ได้ให้ความสนใจ นอกจากนี้โครงการต่าง ๆ หรือการสอนเกี่ยวกับเพศสัมพันธ์ มักจะทำโดยการฉาย วิดีทัศน์เกี่ยวกับการทำแท้งที่น่ากลัว เพื่อให้เยาวชนหญิงหวาดกลัวการทำแท้งไปจนถึงการมีเพศสัมพันธ์ มากกว่าการมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย แม้จะมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้ถุงยางอนามัยก็ตาม ดังนั้นการที่นักศึกษาไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการป้องกันตนเองขณะมีเพศสัมพันธ์ จึงเกี่ยวเนื่องไปถึงการให้การศึกษาในระบบโรงเรียน ซึ่งยังทำได้ไม่ เต่าที่ควร

1.2 ความกังวลว่าครอบครัวจะต้องผิดหวัง

การที่นักศึกษาไม่มีความรู้สึกลอยอกทำแท้งในเบื้องต้น เป็นเพราะเกิดความกังวลว่าครอบครัวของตนเองจะ ผิดหวัง และรับไม่ได้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น จึงตัดสินใจปกปิด หรือเมื่อบอกก็ได้รับประสบการณ์ในเชิงลบสะท้อนกลับมา ซึ่ง สอดคล้องกับ งานวิจัยเรื่อง ปัญหาเยาวชนหญิงที่ตั้งครุกรรมก่อนวัยอันควรกับมิติมนุษยชน (สำนักงานคณะกรรมการสิทธิ มนุษยชนแห่งชาติ. 2559) พบว่า หากผู้ปกครองเลี้ยงดูลูกเสมือนเพื่อน มีการสื่อสารกันเป็นประจำ และพูดคุยกันด้วยเหตุผล เด็กก็จะบอกเล่าทุกสิ่งที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองได้ด้วยความรู้สึกปลอดภัย เพราะเชื่อมั่นว่าเข้าใจ แต่ส่วนใหญ่แล้วผู้ปกครองยังขาดการรับรู้เรื่องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ดังนั้นเมื่อเยาวชนตั้งครุกรรมโดยไม่พร้อมจึงรู้สึกไม่ปลอดภัยที่จะบอกเล่าเรื่องราว ให้ฟัง แม้ว่าจะเป็นคนที่ใกล้ชิดที่สุดก็ตาม ดังนั้น หากครอบครัวต้องการให้บุตรหลานของตนเองไว้วางใจ และปรึกษาในเรื่องที่

เขาต้องการความช่วยเหลือ ควรเริ่มตั้งแต่การให้ความรัก ความเอาใจใส่ตั้งแต่เล็ก และการใช้การพูดคุยเชิงบวกเพื่อให้เด็กเกิดความไว้วางใจ

1.3 ความกังวลต่ออนาคตของตนเอง

เมื่อนักศึกษาทราบว่าตนเองตั้งครุกรรม สิ่งนี้นักศึกษากังวลนอกจากการทำให้พ่อแม่ ผู้ปกครองเสียใจ คือ ความกังวลด้านการเรียนของตนเอง เนื่องจากนักศึกษามีความกังวลว่าตนเองจะต้องหยุดเรียน และไม่สามารถสำเร็จการศึกษาอย่างที่ตั้งใจไว้ สอดคล้องกับ UNICEF (2015) ได้ทำการวิเคราะห์สถานการณ์การตั้งครุกรรมของวัยรุ่น พบว่า เด็กนักเรียนมีความกังวลใจเป็นอย่างยิ่งเกี่ยวกับการศึกษาของตนเอง เนื่องจากจะต้องหยุดการศึกษา และต้องพบเจอกับความกดดันที่มีในโรงเรียนต่อการตั้งครุกรรม แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีความใส่ใจในอนาคต โดยเฉพาะในแง่การศึกษาเล่าเรียน

จากปัจจัยหลายด้านที่กล่าวมานี้ ทำให้นักศึกษามีความคิดในเชิงลบ หรือต้องการทำแท้ง เมื่อทราบว่าตนเองตั้งครุกรรมในช่วงแรก แต่กระนั้นนักศึกษาก็ไม่ได้ทำแท้ง แต่ยังคงเก็บลูกไว้ โดยสืบเนื่องกับปัจจัยในเชิงบวก

2. ปัจจัยเชิงบวก

ความไว้วางใจบุคคลรอบข้างว่าจะดูแลตนเองได้ โดยบุคคลรอบข้างหมายถึง คนรักของตนเอง ครอบครัวของตนเอง และครอบครัวของคนรัก รวมถึงเพื่อน ๆ ที่เรียนหนังสือด้วยกัน การได้รับความมั่นใจเหล่านี้ทำให้นักศึกษามีกำลังใจมากขึ้นในการเก็บครุกรรมไว้ และดูแลตนเองขณะตั้งครุกรรม โดยจะเห็นได้ว่าครอบครัวและคนรอบข้างมีส่วนสำคัญมากในการสร้างเสริมกำลังใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Nohara, & Miyagi (2009) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการสนับสนุนของครอบครัวที่มีต่อคุณภาพชีวิตของหญิงตั้งครุกรรมระหว่างและหลังตั้งครุกรรม โดยงานวิจัยพบว่า หญิงตั้งครุกรรมจะมีความรู้สึกเชิงบวกมากขึ้นเมื่อได้รับการดูแลจากสามีและครอบครัว นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อคลอดบุตรไปแล้ว 1 เดือน ผู้หญิงจะได้รับการดูแลที่ดีขึ้นจากสามีและครอบครัว ดังนั้นการที่นักศึกษามีความรู้สึกไว้วางใจในตัวคนรักและครอบครัวของตนเองจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ นักศึกษามีความรู้สึกที่ดีขึ้น ความเครียดลดลง และสบายใจขึ้นในการดูแลลูกและตนเองระหว่างการตั้งครุกรรม ความรู้สึกเชื่อมั่นนี้เอง ทำให้นักศึกษาตัดสินใจเก็บครุกรรมไว้ เนื่องจากมีความไว้วางใจว่าในท้ายที่สุดแล้วตนเองและลูกจะได้รับการดูแลจากบุคคลรอบข้าง ไม่ถูกทอดทิ้งให้เสียชีวิตและรับผิดชอบลูกโดยลำพัง

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม

สภาพแวดล้อมมีส่วนสำคัญในการสร้างทัศนคติ หรือหล่อหลอมบุคคล โดยปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการตั้งครุกรรมก่อนวัยอันควรของนักศึกษา สามารถแบ่งได้เป็น 2 ด้าน ดังนี้

1. ปัจจัยเชิงลบ

ปัจจัยเชิงลบที่มีผลต่อการตั้งครุกรรมและการเก็บครุกรรมไว้ของนักศึกษา คือ การได้รับการเลี้ยงดูมาในครอบครัวที่เข้มงวด และเมื่อใกล้สายตาของผู้ปกครอง นักศึกษาจึงมีอิสระในการใช้ชีวิต เมื่อเกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันเช่นการตั้งครุกรรมขึ้น ทำให้นักศึกษาเลือกที่จะไม่บอกให้ผู้ปกครองทราบ หรือบอกเป็นกลุ่มสุดท้าย โดยรูปแบบการเลี้ยงดูส่งผลกระทบต่อแสดงพฤติกรรมของนักศึกษา สะท้อนให้เห็นถึงการได้รับการเลี้ยงดูแบบควบคุม (Authoritarian Parenting Style) คือ การเลี้ยงดูที่พ่อแม่มีความเข้มงวด มีระบบควบคุมและวางกฎเกณฑ์ไว้ให้ลูกทำตาม และคาดหวังว่าเด็กต้องทำตามโดยไม่มี การอธิบาย พ่อแม่กลุ่มนี้มักฝึกหรือสอนลูกด้วยการทำโทษ เช่น การดุด่า การตี มากกว่าการฝึกระเบียบวินัย ดังนั้นเด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูในลักษณะนี้มักจะประสบปัญหาความไม่มั่นคงทางอารมณ์ ซ้ำกลัวหรือขี้อายมาก ๆ ขาดความมั่นใจในตนเอง ไม่เห็นว่าตนเองมีคุณค่า (Baumrind, 1971) ดังนั้นความกดดันจากครอบครัวจึงมีผลต่อสภาพจิตใจ ส่งผลต่อปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาเป็นอย่างมาก

2. ปัจจัยเชิงบวก

การได้รับการยอมรับและเข้าใจจากคนรักของตนเอง ครอบครัวของตนเองและครอบครัวของคนรักยอมรับการตั้งครุกรรมในครั้งนี้ ส่งผลเป็นอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจเก็บเด็กในครุกรรมไว้ของนักศึกษา จะเห็นได้ว่าในเบื้องต้น นักศึกษามีการตัดสินใจว่าจะไม่เก็บครุกรรมไว้ จนเมื่อได้ทำการปรึกษากับคนรักและครอบครัวของตนเองแล้วพบว่าได้รับการยอมรับ นักศึกษาจึงมีความสบายใจมากขึ้น แสดงให้เห็นว่าอิทธิพลจากบุคคลใกล้ชิดเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้นักศึกษาตัดสินใจและแสดงพฤติกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของ นิศานาถ สรรคพงษ์, และพนมพร พุ่มจันทร์ (2560) ได้ทำการวิจัยเรื่องการตัดสินใจเก็บครุกรรมและการดำเนินชีวิตของสตรีที่เก็บครุกรรมไม่พึงประสงค์ พบว่า ปัจจัยหนึ่งที่ทำให้หญิงตั้งครุกรรมก่อนวัยอันควรเก็บครุกรรมไว้ คือ การปรึกษาบุคคลในครอบครัว เมื่อได้ข้อสรุปแล้ว จึงได้ตัดสินใจเก็บครุกรรมไว้ ทั้งนี้ การตัดสินใจของแต่ละ

บุคคลแตกต่างกันเนื่องจากบริบทของสังคม คือ มีรายได้ดูแลตนเองและบุตรได้ ฝ่ายชายเป็นผู้ดูแลฝ่ายหญิงและบุตร หรือ บุคคลในครอบครัวช่วยกันดูแลฝ่ายหญิงและบุตร จึงทำให้ฝ่ายหญิงตัดสินใจเก็บครรภ์ไว้

เงื่อนไขเชิงพฤติกรรม (Behavior condition)

จากการตั้งครรภ์ในวัยเรียน นักศึกษามีการแสดงพฤติกรรมต่อเนื่อง 2 รูปแบบ คือพฤติกรรมเชิงลบและพฤติกรรมเชิงบวก สืบเนื่องจากปัจจัยที่ส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรม กล่าวคือ เมื่อเริ่มตั้งครรภ์ นักศึกษาแสดงพฤติกรรมเชิงลบ คือ การปกปิดการตั้งครรภ์ของตนเองไม่ให้ครอบครัวของตนเองรับทราบ และเลือกที่จะเปิดเผยการตั้งครรภ์ให้แก่คนที่ตนเองไว้ใจ เท่านั้น แสดงให้เห็นว่าปัจจัยจากสภาพแวดล้อมและปัจจัยส่วนบุคคลทางลบ ส่งผลให้นักศึกษาแสดงพฤติกรรมเชิงลบ ถึงแม้ว่า นักศึกษาจะแสดงพฤติกรรมเชิงลบในช่วงแรก แต่ต่อมาเมื่อได้มีการพูดคุยทำความเข้าใจกับครอบครัว คนรัก นักศึกษาจึงมีการแสดงพฤติกรรมเชิงบวก คือการเก็บครรภ์ไว้ ไม่ทำแท้ง

จากการแสดงพฤติกรรมสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1989) ที่ว่า ปัจจัยทั้ง 3 คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม และเงื่อนไขเชิงพฤติกรรม มีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกันไม่อาจแยกออกจากกันได้ และปัจจัยทั้ง 3 ไม่ได้เกิดขึ้นพร้อม ๆ กัน หากแต่ต้องอาศัยเวลาในการที่ปัจจัยใดปัจจัยหนึ่งจะมีผลต่อการกำหนดปัจจัยอื่น ๆ การกำหนดซึ่งกันและกันของปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรม แสดงให้เห็นถึงความคิด ความรู้สึก และการกระทำ ความคาดหวัง ความเชื่อ การรับรู้เกี่ยวกับตนเอง เป้าหมาย และความตั้งใจ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวกำหนดลักษณะและทิศทางของพฤติกรรม ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีนิเวศวิทยาของ Bronfenbrenner (1994) ที่ว่า พฤติกรรมไม่สามารถอธิบายได้ด้วยปัจจัยเพียงปัจจัยเดียว แต่ปัจจัยที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมนั้นเป็นความสัมพันธ์ที่สลับซับซ้อน ระหว่างปัจจัยในตัวบุคคลและปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม โดยบุคคลจะมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมที่อยู่ใกล้ตัวบุคคลที่สุด และขยายออกไปรอบ ๆ ตัวบุคคล ตั้งแต่บ้าน โรงเรียน ชุมชน จนถึงโครงสร้างทางสังคมที่ใหญ่ขึ้น

จะเห็นได้ว่า การที่นักศึกษาตัดสินใจแสดงพฤติกรรมบางอย่างนั้นมีเหตุสืบเนื่องมาจากปัจจัยหลายส่วน ทั้งปัจจัยเชิงบวกและปัจจัยเชิงลบ และพฤติกรรมที่นักศึกษาแสดงออกก็ส่งผลต่อบุคคลรอบข้างเช่นเดียวกัน เช่น แม่ของนักศึกษาแสดง ความห่วงใยทันทีที่ทราบว่านักศึกษาตั้งครรภ์ เนื่องจากกลัวนักศึกษาจะทำแท้ง ซึ่งขัดต่อความเชื่อของตนเอง ดังนั้นครอบครัว และบุคคลใกล้ชิด จึงถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งอิทธิพลต่อการแสดงพฤติกรรม หากทุกครอบครัวเลี้ยงดูบุตรหลาน เอาใจใส่อย่างเต็มศักยภาพแล้ว เชื่อว่าบุคคลที่เติบโตขึ้นก็จะมีปัจจัยเชิงบวกเป็นแรงกระตุ้นให้แสดงพฤติกรรมเชิงบวกต่อไปเช่นเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

- 1.1 ควรสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการคุมกำเนิดอย่างถูกวิธีให้แก่นักศึกษาทุกคน
- 1.2 มหาวิทยาลัยควรมีหน่วยงานให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาที่ตั้งครรภ์ ทั้งในด้านการเรียน การรักษาครรภ์ และการ

ใช้ชีวิตต่อไปในรั้วมหาวิทยาลัย

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยในครั้งต่อไป

- 2.1 ควรมีการศึกษาประสบการณ์การเลี้ยงดูบุตรของนักศึกษาที่คลอดบุตรระหว่างศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการสาธารณสุขมูลฐาน. (2554). รายงานการพิจารณาศึกษา เรื่องปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: วุฒิสภา.

จิตติกันต์ บัวรอด, และคณะ. (2563). การรับรู้สุขภาพทางเพศเพื่อป้องกันการตั้งครรภ์ของนักศึกษาในจังหวัดชลบุรี. วารสารการแพทย์และสาธารณสุข มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 3(1), 68 - 76.

นิตานาด สรรคพงษ์, และพนมพร พุ่มจันทร์. (2560). การตัดสินใจเก็บครรภ์และการดำเนินชีวิตของสตรีที่เก็บครรภ์ไม่พึงประสงค์. สังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์, 43910: 161 - 192.

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (2559). ปัญหาเยาวชนหญิงที่ตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรกับมิติมนุษยชน.

กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

- สำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย. (2560). ยุทธศาสตร์การป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นระดับชาติ พ.ศ. 2560 – 2569 ตามพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559. กรุงเทพฯ: เทพเพ็ญวานิชย์.
- _____. (2563). รายงานประจำปี 2563. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2564, จาก https://rh.anamai.moph.go.th/web-upload/7x027006c2abe84e89b5c85b44a692da94/202101/m_news/32053/200929/file_download/5499b750564075b590cc442f64caae41.pdf.
- Bandura, A. (1989). Social Cognitive Theory. *Annal of Child Development*, 6: 1 – 60, Retrieved 12 June 2021, from <https://www.uky.edu/~eushe2/Bandura/Bandura1989ACD.pdf>.
- Baumrind, D. (1971). Current Pattern of Parental Authority. *Developmental Psychology Monographs*, 4: 1 – 103, Retrieved 12 June 2021, <https://psycnet.apa.org/doiLanding?doi=10.1037%2Fh0030372>.
- Bronfenbrenner, U. (1994). Ecological models of human development. *International Encyclopaedia of Education*, 3.
- Galabo, N. R., & Gempes, G. P. (2017). Teenage Pregnancy in Secondary Schools: A Multiple Case Study. *International Journal of Sciences: Basic and Applied Research (IJSBAR)*, 36(2), 145 - 170.
- Greenough, W. T., Black, J. E., & Wallace, C. S. (1987). Experience and Brain Development. *Child Development*, 58, 539 - 339.
- Johnson, L. J., & LaMontagne, M. J. (1993). Research methods using content analysis to examine the verbal or written communication of stakeholders within early intervention. *Journal of Early Intervention*, 17(1), 73 - 79.
- Nohara, M., & Miyagi, S. (2009). Family support and Quality of life of pregnant woman during pregnancy and after birth. Retrieved 3 December 2020, from <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/20169987/>.
- Tansakul, S. (2007). Behavioral Science Theory: Operational guidelines in health education and health promotion. *Health education journal*, 30, 1 - 15.
- UNICEF. (2015). *Situation Analysis of Adolescent Pregnancy in Thailand*. Retrieved 3 December 2020, from https://www.unicef.org/thailand/sites/unicef.org.thailand/files/2018-08/160614_SAAP_in_Thailand_report_EN.pdf.